

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

(Foretaget på den i forretningsordenens § 35, stk. 3, angivne måde).

Ændringsforslag nr. 3

forkastedes, idet 13 stemte for, 75 imod; 45 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 1 og 2 samt 4 og 5 be-
tragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af
ændringsforslag nr. 3.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til
forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

(Foretaget på den i forretningsordenens § 35,
stk. 3, angivne måde).

Lovforslaget

vedtoges med 76 stemmer (KF, SF, V, RV, KRF
og Hugo Holm (UP)) mod 13 (FP); 45 (S og
CD) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsmini-
steren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 73:

*Forslag til lov om ændring af byggeloven,
brandloven og kommuneplanloven. (Ankere-
form, overførsel af bebyggelsesregulerende be-
stemmelser og brandværnsforanstaltninger til
byggeloven samt overførsel af gårdrydning til by-
fornyelsesloven m.v.).*

Af boligministeren (Agnete Laustsen).

(Fremsat 22/11 89. Første behandling 5/12
89. Betænkning 29/3 90. Anden behandling
5/4 90. Tillægsbetænkning 19/4 90).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

(Foretaget på den i forretningsordenens § 35,
stk. 3, angivne måde).

Lovforslaget

vedtoges med 117 stemmer (S, KF, SF, V, RV,
CD, KRF og Hugo Holm (UP)) mod 13 (FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsmini-
steren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 61:

*Forslag til lov om ændring af lov om social bi-
stand. (Øget fleksibilitet med hensyn til dagpas-
ningsordninger for børn samt tilskud til private
børnepasningsordninger).*

Af socialministeren (Aase Olesen).

(Fremsat 8/11 89. Første behandling 16/11
89. Betænkning 5/4 90. Anden behandling
17/4 90).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jytte Andersen (S):

Forud for vedtagelsen af dette lovforslag lig-
ger der et meget langt og til tider meget sejt ar-
bejde, som på en god måde er endt i en bred
fælles betænkning, og jeg vil gerne på Socialde-
mokratiets vegne indledningsvis takke social-
ministeren og SF's ordfører, hr. Agerschou, for
et godt samarbejde.

Faktisk skal vi et år tilbage til dengang, dette
lovforslag så dagens lys, da socialministeren
den 18. maj 1989 fremsatte et forslag, der åbne-
de for nogle efter vores opfattelse uforvarlige
ordninger i fleksibilitetens hellige navn. Lov-
forslag nr. L 246, som det hed, blev heldigvis ik-
ke vedtaget, men det blev genfremsat i en ænd-
ret skikkelse i det foreliggende lovforslag nr. L
61. Det er et forbedret forslag, og jeg vil gerne
forklare, hvorfor vi synes, det er forbedret i for-
hold til det tidligere forslag.

[Jytte Andersen]

Det er efter vores opfattelse en milepæl på daginstitutionsområdet, at vi nu får vedtaget en formålsparagraf. Selv om der var nogle hånlige bemærkninger ved førstebehandlingen, synes jeg faktisk, at der her bliver flyttet hegnspæle på småbørnsområdet.

Når jeg fremhæver det, er det, fordi det er væsentligt, at vi hermed får slået fast, at ophold i daginstitutioner, i dagpleje og de nye muligheder: to dagplejere, nye puljeordninger, ikke alene er et spørgsmål om at få passet børn, men det er også et led i de forebyggende tilbud på kommunalt plan for småbørn. Kommunerne er nu forpligtet til sammen med forældre, sammen med medarbejdere at skabe rammer, der fremmer børns udvikling, trivsel og selvstændighed. Det synes vi er godt.

Så vil jeg også gerne give udtryk for en generel tilfredshed med de præciseringer, der ligger i aftalen med regeringen. Det er præciseringer, som åbner for nogle nye muligheder, men ikke for hvad som helst. Vi er faktisk på en god måde blevet enige om, at det skal være forsvarlige rammer, pædagogisk, sundhedsmæssigt og retsmæssigt. Det er præciseret, at forældrene skal have indflydelse, og at taksterne skal svare nogenlunde til det indhold, der tilbydes i ordningerne.

Det har også været vigtigt for os i arbejdet, at der ikke åbnes for ghettopasningsordninger, hverken for de velbjærgede forældres børn eller de socialt udsatte grupper, og derfor er det vigtigt, og derfor har det været en milepæl, at kommunerne fortsat – også i de nye ordninger – vil kunne vurdere sammensætningen af børnegrupperne.

Afslutningsvis vil jeg sige, at Socialdemokratiet ser alvorligt på ventelisteproblemet. Det er et kolossalt problem for mange børnefamilier. Vi havde gerne set et udspil, som på en mere kontant og målrettet måde fik afviklet ventelisterne. Vi havde gerne set, at man havde lagt op til en kombination af måske længere barselorlov og bedre økonomiske vilkår for kommunerne til at løse dette kolossalt store problem på en måde, der gav rimelige pasningsmuligheder, og som var til at betale for almindelige forældre.

Jeg forstod på Fremskridtspartiets fru Jane Oksen, sidste gang vi debatterede dette, at Fremskridtspartiet ville stemme imod forslaget.

Det synes jeg faktisk gør forslaget bedre. Og et af fru Jane Oksens argumenter var, at det helt havde ændret skikkelse, og jeg vil gerne sige, at det er vi i Socialdemokratiet meget tilfreds med.

Vi vil i Socialudvalget følge udviklingen på det her område meget nøje. Vi håber, og vi har forventning om, at kommunerne lever op til de intentioner, der har været i kredsen af forhandlere, nemlig at der skulle åbnes for nye muligheder, men på et pædagogisk forsvarligt grundlag. Vi vil ikke se en udvikling, hvor man fra kommunal side ikke lever op til intentionerne. Socialdemokratiet vil ikke acceptere den samme udvikling, som der har været nogle steder med skolefritidsordninger, hvor forældre har betalt ganske meget for nogle meget dårlige ordninger. Derfor vil vi have et vågent øje i Socialudvalget, hvis der sker noget ude omkring i kommunerne.

Vi vil altså tilslutte os og anbefale Folketinget at stemme for lovforslaget ved tredje behandling.

Formanden:

Før jeg giver ordet til hr. Agerschou, skal jeg sige, at Folketinget i denne uge har besøg af en delegation fra den polske Sejm under ledelse af Sejmens vicepræsident, Tadeusz Fiszbach. Jeg byder delegationen hjertelig velkommen og udtrykker håbet om, at delegationen må få nogle udbytterige dage under opholdet her i landet.

(Medlemmerne påhørte stående formandens velkomstord).

Agerschou (SF):

Som det fremgår af Socialudvalgets betænkning, er det uden glæde, at SF stemmer for socialministerens forslag. Når vi gør det alligevel, hænger det sammen med de ændringer, SF og Socialdemokratiet i fællesskab har fået igennem under langvarige forhandlinger med ministeren. Det betyder efter vor opfattelse, at det nu er forhindret, at der udvikler sig de rene klondiketilstande i forbindelse med nye former for dagtilbud til børn. Men ligesom Socialdemokratiet vil vi følge udviklingen nøje, og vi vil ikke acceptere vildskud på dette område.

Vi mener ikke, at forslaget på nogen måde løser problemerne på daginstitutionsområdet. Det gælder den generelt alt for høje forældrebetaling, og det gælder de alt for lange venteli-

[Agerschou]

ster til daginstitutioner. Det er problemer, som vi lægger megen vægt på bliver løst.

I forbindelse med diskussionerne om taxameterordninger og andre pasningsordninger synes vi, at det er deprimerende, at de stort set kun foregår på voksnes betingelser. Omdrejningspunktet i debatten er, hvordan det bliver fleksibelt for de voksne, men det er faktisk børnene, der opholder sig i daginstitutionerne. Det betyder for os, at eventuelle forandringer skal ske på en måde, så de tilgodeser børnenes behov for oplevelser og aktiviteter i de timer, hvor de ikke er sammen med forældrene. Det skal ikke bare være sådan, at forandringen betyder, at de voksne slipper nemmest om ved det. Det vil være SF's grundholdning i forbindelse med de samtaler, socialministeren har lovet at indkalde til i løbet af sommeren i et forsøg på at få løst problemerne på daginstitutionsområdet.

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg skal takke ordførerne for Socialdemokratiet og SF, fordi vi trods alt efter lange forhandlinger nåede frem til et resultat.

Jeg kan forstå på begge partier, at man stadig væk er nervøs for, at dette lovforslag skal få dagpasningsordningerne til at løbe af sporet. Jeg gør opmærksom på, at der jo i lovens aller sidste stykke er et løfte om revision, som selvfølgelig er sat ind, fordi vi her begiver os ind på et nyt område. Jeg håber selvfølgelig, det falder heldigt ud, men som jeg vist har sagt før, er al ny lovgivning jo så at sige et samfundseksperiment, og vi må se, hvordan det går.

Jeg vil da heller ikke stå her uden også at sige, at jeg er enig i, at der ikke er nogen, der ønsker, at dette skal løbe af sporet eller give pædagogisk uacceptable løsninger. Jeg har faktisk tiltro til, at både forældre og kommuner har så megen forstand på de her ting, så det kan de sagtens klare. Og jeg vil da meget gerne opfordre kommunerne til at tage opgaven op og forsøge at få andre og nye former for børnepasning, som man længe har efterlyst i kommunerne.

Jeg vil godt sige, at når man fokuserer meget på ventelisterne og samtidig siger, at det i øvrigt er alt for dyrt at få passet børn, så er den løsning jo nærliggende, som regeringen har anvist, nemlig at vi må prøve at få nogle af børnene passet i noget kortere tid. Dermed giver vi dels mere plads i institutionerne, og dels må vi ind-

rette betalingen sådan, at den er afhængig af den tid, børnene bliver passet. Dermed har vi i hvert fald løst nogle af problemerne, om end ikke alle. Jeg har heller ikke på noget tidspunkt forestillet mig, at dette var den totale løsning på alle vore problemer, men den er et bidrag til, at vi kan indrette os mere fleksibelt og først og fremmest mere børnevenligt.

Når SF's ordfører, hr. Agerschou, siger, at debatten i høj grad er foregået på de voksnes betingelser, er det jo for så vidt rigtigt, når vi kun taler om fleksibilitet. Men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at Socialstyrelsen har udsendt et debatoplæg netop om de 0-2-åriges problemer til en bred høring i kommunerne blandt ansatte og blandt forældre. Oplægget hedder »Myter eller realiteter omkring småbørnenes vilkår«. Det er i høj grad ud fra et ønske om at få diskuteret disse ting ud fra hensynet til børnene.

Dernæst vil jeg gøre opmærksom på, at vi den 7. maj 1990 har arrangeret en høring med arbejdsmarkedets parter for at diskutere, hvordan vi kan indrette erhvervslivet på en måde, der i højere grad tilgodeser børns og forældres behov for at være mere sammen med hinanden. Så jeg tror, at vi har lagt grunden til, at vi kan få en bedre diskussion også på børnenes betingelser.

Jeg vil give fru Jytte Andersen ret i, at det i og for sig er en milepæl, at vi nu får vedtaget en formålsparagraf. Den er selvfølgelig så åben og så bred, som sådan en må være, men jeg vil meget gerne gentage, hvad jeg har sagt før: at jeg opfatter den alene som en platform, hvorfra den lokale debat om en kommunes eller et lokalområdes børnepolitik og dagpasningspolitik skal udgå.

Det afgørende må være, at vi nu begynder at diskutere alle børns vilkår og ikke bare ensidigt, som vi hidtil har gjort, fokuserer på de børn og de forældre, som har været så heldige at få en daginstitutionssplads.

Vi ved, at behovet for offentlig børnepasning vil stige, fordi der bliver færre dagplejemødre og færre mødre og bedstemødre, der går hjemme; og det betyder, at vi får et øget behov for pasningsmuligheder. Og vi ved også, at ressourcerne på dette område er yderst begrænsede, bl.a. fordi kommunernes økonomi bliver belastet, også af et øget antal ældre. Derfor handler det dybest set om holdninger, om flek-

[Socialministeren]

sibilitet, om fantasi til at bruge de ressourcer, vi har, på en bedre måde.

Jeg håber, at dette lovforslag, som nu forhåbentlig bliver vedtaget med næsten alle stemmer i Folketinget, vil være et bidrag til, at tingene gøres mere smidigt og fantasifuldt.

Formanden:

Debatniveauet og dermed samtaleniveauet er stadig efter min mening så højt, at de, der måtte ønske at følge debatten og ikke vente, til den trykkes i Folketings Tidende, ikke kan følge med.

Jytte Andersen (S):

Når jeg tager ordet endnu en gang, er det ikke for at forlænge debatten unødigt, men for at advare socialministeren i spørgsmålet om den næste debat og den næste forhåbentlig frugtbare forhandlingsproces, vi skal i gang med: spørgsmålet om moduler, og hvad der skal betales for daginstitutioner.

Vi tror ikke på i Socialdemokratiet, at man kan vinde mange pladser ind ved at sige, at forældrene kun skal betale for den tid, de får passet deres børn. Rent faktisk arbejder jo typisk begge parter i småbørnsfamilier hele dagen, og derfor vil det nok være at vække falske forhåbninger hos børnefamilierne, hvis man tror, at man i omstillingens hellige navn kan løse venteliste problemerne på en ordentlig måde.

Børnefamilierne siger jo i hvert fald klart til Folketinget, at det er det offentlige, der skal løse børnepasningsproblemerne i de timer, hvor forældrene er på arbejde. Så jeg vil godt advare imod at tage dette forlig og denne aftale til indtægt for, at der nu også er åbnet op for taxameterordninger eller modulordninger. Lad os vente og komme i gang med processen på en fornuftig og kvalificeret vis.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Afstemning***Lovforslaget**

vedtoges med 118 stemmer (S, KF, SF, V, FP, RV, CD og Hugo Holm (UP)); 4 (KRF) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af lovforslag nr. L 11:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring.

Af Torben Lund (S) og Birgitte Husmark (SF) m.fl.

(Fremsat 4/10 89. Første behandling 12/10 89. Betænkning 5/4 90. Anden behandling 19/4 90).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Torben Lund (S):**

Om få øjeblikke vil et betydeligt flertal her i Folketinget stemme for fjernelse af 800 kr.s-reglen, en fjernelse, der skal ske fra årsskiftet, altså den 1. januar 1991. Det er lang tid at vente, vi havde gerne set, at det kunne være sket fra den 1. juli 1990; men den politiske virkelighed ser nu engang sådan ud, at det må blive 1. januar 1991.

Jeg tror, jeg roligt kan sige, at det har hele den danske befolkning ventet på. De ulykkelige virkninger af 800 kr.s-reglen er talrige, og derfor skal jeg alene samle de vigtigste op her ved den afsluttende behandling.

800 kr.s-reglen har klart virket socialt uretfærdigt. Det er en skat på sygdom, som rammer de dårligst stillede hårdest, og det forstærkes yderligere af, at de grupper, som man i lovgivningen ville undtage fra 800 kr.s-reglen, i tidens løb har vist sig at være væsentlig mindre, end det blev oplyst for Folketinget, da loven i sin tid skulle vedtages. Specielt vildledningen om antallet af pensionister, der kunne fritages, har efter min mening været katastrofal.

Vi har set, at medicinforbruget ikke er faldet. Det skyldes selvfølgelig, at vi faktisk i forvejen har et lavt medicinforbrug her i landet takket være tre ting: vi har et meget sikkert ordinationssystem, vi har et godt familielægeprincip, og så har vi et fagligt velkvalificeret personale på landets apoteker. En sænkning af medicinforbruget kunne meget vel vise sig at være meget betænkelig, hvis den bestod i, at folk ikke havde råd til at købe den medicin, de rent faktisk har brug for. Vi har set talrige beretninger